

Foto: Evonik

“Volwaardige eigen brandweerploeg is beter getraind”

Ondanks alle brandveiligheidsregels en -normen blijven branden in industriële omgevingen regelmatig de media halen. Maintenance Magazine pakt daarom uit met een dossier rond brandveiligheid. In een eerste deel gingen we dieper in op brandwerende materialen. Deze editie bespreken we de voor- en nadelen van een eigen bedrijfsbrandweer en hoe mensen en materiaal in staat van paraatheid gehouden worden.

■ DOOR KOEN MORTELMANS

“In België bestaat er geen wettelijke verplichting omtrent een eigen bedrijfsbrandweer”, zegt Erwin Laroy van Engie Electrabel, diensthoofd brandveiligheid bij de kerncentrale van Doel. “Bedrijven moeten wel voldoen aan specifieke vereisten voor hun personeelscompetenties op het vlak van interventies en brandpreventie. Daarom heeft Electrabel in 2014 toch gekozen voor een volwaardige bedrijfsbrandweerploeg. Aanvankelijk werd ze bemand via een contractor, maar sinds dit jaar bestaat ze volledig uit een veertigtal Engie medewerkers die in een volcontinu zesploegensysteem werken. Dit betekent dat er permanent

een eigen interventieploeg van vijf personen aanwezig is op het terrein.”

Vrij uniek in België

Een brandweerploeg zoals die van Doel is in het Antwerpse havengebied én zelfs in heel België vrij uniek. “Alleen de allergrootste bedrijven hebben in België een volledig professionele interne brandweer uitgebouwd”, verklaart Tom De Coster, chef brandweer bij chemiebedrijf Evonik in Antwerpen. “De wetgeving op dit vlak is vrij vaag. Maar voor Seveso bedrijven is het om meerdere redenen zinvol. Zo kan ze een flinke impact hebben op de te betalen verzekeringspremies. Verzekerings-

maatschappijen zijn soms veeleisender dan de wetgever, die eerder inzet op preventiemaatregelen zoals sprinklers, automatische blusinstallaties en door-gedreven detectie.”

Vrijwillige en voltijdse brandweermensen

In de meeste gevallen bestaat een interne brandweerploeg uit uitbatingpersoneel (in shift), eventueel aangevuld met bewakingspersoneel. Tot 2014 was de kerncentrale van Doel met haar vier kernreactoren grotendeels zo georganiseerd. “Na het kernongeval in Fukushima hebben we beslist om over te schakelen naar een volwaardige >

professionele brandweerploeg”, geeft Laroy mee. “Gezien de complexiteit van de nucleaire en elektrische installaties en de daaraan verbonden risico’s is het aangewezen om te beschikken over een eigen professionele brandweerploeg. Het aantal (brand)interventies blijft gelukkig heel beperkt. De hoofdtak van onze brandweerploeg bestaat vooral in brandpreventie, door het uitvoeren van controlerondes en van paraatheidstests op de installaties en het materiaal. Daarnaast ondersteunt ze andere afdelingen, bijvoorbeeld bij het opruimen van lekken van producten met gevaarlijke eigenschappen.”

Veiligheidservaring meenemen

Janssen Pharmaceutica viert in Beerse in 2020 het vijftigjarig bestaan van zijn bedrijfsbrandweer. Guy Vermeiren, verantwoordelijke voor brandpreventie en noodplanning bij Janssen Pharmaceutica: “Ons team bestaat uit dertig vrijwilligers, die oproepbaar zijn. Onze site in Geel heeft een identieke setting, met een veertigtal vrijwilligers. Andere vestigingen zijn veel kleiner en hebben geen interne brandweerploeg. De facility-organisatie van de site voert er de interventies uit.” Een groot voordeel van de inzet van vrijwilligers is volgens

Vermeiren dat ze hun veiligheidservaring meenemen naar hun afdeling en in hun oefeningen de risico’s van hun afdeling bespreken en erop trainen. “Kruisbestuiving dus. Met alleen externe brandweermensen zou dit onmogelijk zijn.”

Outsourcing

Vermeiren is geen voorstander van de outsourcing van brandbestrijding, wel van ondersteunende diensten zoals de controle van blussystemen en het reinigen van maskers. “Brandbestrijding uitbesteden is heel duur. We beschikken sinds de opstart over eigen materiaal. Daar horen een brandweertwagen, interventiewagen, commandowagen en ziekenwagen bij. Een externe aanbieder zou bereid moeten zijn dit materiaal over te nemen. Bovendien moet je externen niet alleen betalen voor interventies, maar ook om 24/7 op het bedrijf aanwezig te zijn. Onze vrijwilligers zijn 24/7 oproepbaar en worden alleen voor interventies en oefeningen vergoed. Naast de interne oefeningen trainen we extern, zoals tijdens de jaarlijkse tweedaagse oefensessie in het havengebied van Rotterdam. Ook De Coster pleit voor een interne brandweer. “Bij externen

Foto: Evonik

“Een dubbele inzet, in de lokale en in de bedrijfsbrandweer is een win-winsituatie voor het bedrijf en de brandweerzone”

Tom De Coster

heb je geen vat op het personeelsverloop. De opleiding en verdere training van eigen brandweermensen kan je beter afstemmen op interne producten en processen.”

Samenwerking met openbare brandweer

“Een volwaardige eigen brandweerploeg is beter getraind dan een semi-professionele brandweerploeg, zoals we die vroeger hadden”, meent Laroy. “Bovendien ligt de brandweerkazerne van de gemeente Beveren-Waas relatief ver van de kerncentrale. Dit betekent dat we interventies in eerste instantie zelfstandig moeten kunnen uitvoeren. Onze collega’s in Tihange hebben een kleinere bedrijfsbrandweerploeg, omdat de openbare brandweer van Huy aan de overkant van de weg gevestigd is. De voorwaarde voor die aanpak is wel dat de openbare brandweer voldoende traint in de installaties van de kerncentrale.” Voor ze kunnen worden ingezet in Doel volgen de brandweermensen van Engie een uitgebreid opleidingsprogramma. “Daarin komen de theorie en de praktijk van brandpreventie en interventietechnieken (het blussen van binnen- en buitenbranden, redden van slachtoffers en omgaan met gevaarlijke producten) aan bod. Na afloop moeten

>

De hoofdtak van de brandweerploeg in Doel bestaat vooral in brandpreventie, door het uitvoeren van controlerondes en van paraatheidstests op de installaties en het materiaal. (Foto: Engie Electrabel)

OMSLAGVERHAAL

de kandidaat-brandweermensen slagen voor een test, gevolgd door een formele bevoegdverklaring. Deze bevoegdheid kunnen ze daarna alleen behouden door jaarlijkse drills, blusoefeningen en andere recyclagetrainingen te volgen.”

Belintra: nationaal interventiesysteem

De brandweerdienst van Evonik is aangesloten bij Belintra, een nationaal interventiesysteem bij ongevallen met chemieproducten. “De diverse chemiebedrijven in Antwerpen lijken

op elkaar, maar verschillen onderling ook sterk. Ze zijn gespecialiseerd in bepaalde producten. Ze beschikken over gedetailleerde informatie over de eigen producten, productspecialisten en interventieteams. Die kunnen ze bij incidenten ter beschikking van derden stellen. Via Belintra kunnen ze ook specifieke infrastructuur voor interventies vragen en aanbieden. Een voorbeeld van een Belintra inzet van een gespecialiseerde bedrijfsbrandweer buiten het eigen bedrijf is de treinramp van enkele jaren geleden in Wetteren.”

Gedrevenheid

Zowel bij Evonik als bij Engie Electrabel en Janssen maken heel wat leden van de bedrijfsbrandweer deel uit van een gemeentelijk vrijwilligerskorps in de omgeving. De oproepbaarheid is zo gecoördineerd dat ze, wanneer de gezamenlijke inzet van lokale en bedrijfsbrandweer nodig zou zijn, niet dubbel kunnen worden geteld. “Wij

Foto: Janssen
Pharmaceutica

“Brandbestrijding uitbesteden is heel duur”
Guy Vermeiren

moedigen die dubbele inzet sterk aan”, stelt De Coster. “Dit is een win-win-situatie voor bedrijf en brandweerzone. En op die manier wordt hun training nagenoeg verdubbeld”, onderstreept Vermeiren. Beide korpschefs zijn er zelf ook aan verbonden. ■

Een groot voordeel van de inzet van vrijwilligers is dat ze in hun oefeningen de risico's van hun afdeling bespreken en erop trainen

De bedrijfsbrandweer van Janssen Pharmaceutica oefent regelmatig, onder meer op de Maasvlakte in Rotterdam. (Foto: Janssen Pharmaceutica)